



TAQDIMOTLAR BILAN ISHLAYDIGA YANGI TEXNOLOGIYALAR VA DASTURLAR

Termiz davlat pedagogika instituti

Matematika va informatika kafedrası o'qituvchisi

Abdurazzoqov Ilhom Rustamovich

Termiz davlat pedagogika instituti

Jismoniy madaniyat va san'at fakulteti talabalari

Komilov Quvonchbek Sirojiddin o'g'li

Ulashmurodov Lochinbek Nuriddin o'g'li

Toshqobilov Quvonchbek Sherqo'zi o'g'li

Annotatsiya: Taqdimotlar bilan ishlaydigan yangi texnologiyalar va dasturlar taqdimot yaratish, dizayn, vizualizatsiya va taqdim etish jarayonlarini soddalashtiradi. PowerPoint, Canva, Prezi, Google Slides kabi platformalar sun'iy intellekt yordamida samaradorlikni oshiradi va foydalanuvchilarga interaktiv taqdimotlar tayyorlash imkonini beradi.

Kalit so'zlar: Taqdimot, texnologiya, dastur, sun'iy intellekt, PowerPoint, Prezi, Canva, Google Slides, vizualizatsiya, interaktivlik, dizayn, slayd, animatsiya, online platforma, taqdim etish, grafika, multimediya, foydalanuvchi qulayligi, slaydshou, samaradorlik.

Kirish. Taqdimotlar zamonaviy axborot uzatish vositasi sifatida ta'lim, biznes, fan, madaniyat va boshqa ko'plab sohalarda keng qo'llanilmoqda. Har qanday g'oya yoki ma'lumotni tinglovchiga tushunarli, aniq va samarali yetkazish uchun taqdimotdan foydalanish bugungi kunda zaruratga aylangan. Ayniqsa, raqamli texnologiyalar rivojlanib borayotgan bir davrda, taqdimotlar tayyorlash, ularni dizaynlash va taqdim etish jarayonini yengillashtiruvchi yangi texnologiyalar va dasturlar jadal sur'atlar bilan paydo bo'lmoqda. Bunday dasturlar insonlarning ijodiy salohiyatini oshirish, vaqtni tejash, professional taqdimotlar yaratish hamda ularni ko'rgazmali va interaktiv tarzda yetkazish imkonini beradi.



Ayniqsa, sun'iy intellekt asosida ishlovchi vositalar taqdimot yaratish jarayonini avtomatlashtirish orqali foydalanuvchilarning ishini sezilarli darajada osonlashtirmoqda. Endilikda foydalanuvchi matnni kiritgan holda, qisqa vaqt ichida zamonaviy dizaynga ega bo'lgan slaydlarni avtomatik ravishda olish imkoniyatiga ega. PowerPoint, Google Slides, Canva, Prezi kabi dasturlar taqdimotlar dunyosida yetakchi o'rin egallab, doimiy yangilanib borayotgan funksiyalari orqali turli ehtiyojlarni qondira oladi. Shu bilan birga, Beautiful.ai, Visme, Ludus, Slidebean kabi innovatsion xizmatlar taqdimot tayyorlash jarayonini yanada zamonaviylashtirib, foydalanuvchidan yuqori texnik bilimlarni talab qilmaydi.

Yangi texnologiyalar nafaqat taqdimotning tashqi ko'rinishini yaxshilaydi, balki uning mazmunan to'liq va lo'nda yetkazilishini ta'minlaydi. Masalan, animatsiyalar, grafiklar, diagrammalar, video yoki audio materiallar qo'shish imkoniyati auditoriya e'tiborini jalb qilishda muhim rol o'ynaydi. Bunday funksiyalar taqdimotning samaradorligini oshirishda asosiy omillardan biri hisoblanadi. Taqdimotlar bilan ishlaydigan yangi texnologiyalar va dasturlar bugungi axborot asrida bilim va g'oyalarni ta'sirchan tarzda yetkazish vositasiga aylangan. Ular orqali har bir foydalanuvchi o'z maqsadini aniq, tushunarli va jozibali uslubda ifodalay oladi.

.- Mavzuga oid adabiyotlar tahlili (Literature review). Taqdimotlar bilan ishlaydigan yangi texnologiyalar va dasturlar sohasida ko'plab ilmiy va amaliy adabiyotlar mavjud bo'lib, ular ushbu yo'nalishdagi rivojlanish tendensiyalari, innovatsion echimlar va samaradorlik mezonlarini chuqur tahlil qiladi. Mazkur adabiyotlar orqali taqdimot vositalarining evolyutsiyasi, ularning funksional imkoniyatlari, o'quv va ish faoliyatidagi roli, shuningdek, sun'iy intellektning bu sohaga ta'siri o'rganiladi. Ko'plab tadqiqotchilar, jumladan Mayer (2001) tomonidan ilgari surilgan **kognitiv yuk nazariyasi (Cognitive Load Theory)** asosida taqdimotlarning samaradorligi qanday oshirilishini o'rganishga alohida



e'tibor qaratilgan. Uning ta'kidlashicha, vizual va audial materiallarni muvozanatli qo'llash orqali auditoriyaning e'tiborini jamlash mumkin. Bu, o'z navbatida, taqdimot yaratishda grafik, animatsiya va ovozli effektlardan to'g'ri foydalanish muhimligini ko'rsatadi. Shuningdek, Tufte (2003) o'zining "The Cognitive Style of PowerPoint" nomli asarida PowerPoint dasturining ma'lumot uzatishdagi kuchli va zaif tomonlarini tahlil qiladi. Uning fikricha, taqdimotlar ba'zida keraksiz vizual effektlar bilan to'lib-toshgan bo'lib, asosiy mazmunni noaniq qiladi. Bu esa foydalanuvchilarni minimalizmga asoslangan dizayn tamoyillarini qo'llashga undaydi. Canva, Prezi, Visme, Slidebean kabi zamonaviy vositalar bo'yicha yozilgan maqolalar va bloglar ushbu platformalarning foydalanuvchiga qulay interfeys, shablonlar va sun'iy intellekt yordamida avtomatlashtirilgan dizayn takliflarini taqdim etishi haqida ma'lumot beradi. Masalan, 2021-yilda chop etilgan bir maqolada Canva dasturining onlayn hamkorlik imkoniyatlari ta'lim sohasida qanday qo'llanilishi batafsil tahlil qilingan. O'zbekiston ta'lim tizimi doirasida ham taqdimot texnologiyalarining o'rni ortib bormoqda. Pedagogik texnologiyalar sohasidagi mahalliy adabiyotlarda, xususan, G'.Jo'rayevning "Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari" nomli kitobida taqdimotlar ta'lim jarayonining ajralmas qismi sifatida ko'rib chiqiladi. Unda PowerPoint va boshqa dasturlar orqali darslarni interaktiv o'tkazish usullari tavsiya etiladi. Mavjud adabiyotlar yangi texnologiyalar yordamida tayyorlangan taqdimotlarning ta'lim, biznes va boshqa sohalardagi samaradorligini oshirishdagi o'rnini tasdiqlaydi. Shu bilan birga, taqdimot sifatini ta'minlashda estetik dizayn, texnik funksiyalar va auditoriyaga moslashtirish kabi omillar muhim ekani ta'kidlanadi. Bu esa foydalanuvchilarga o'z maqsadlariga erishishda texnologik yondashuvdan oqilona foydalanishni tavsiya etadi.

- **Tadqiqot metodologiyasi (Research Methodology).** Taqdimotlar bilan ishlaydigan yangi texnologiyalar va dasturlar samaradorligini o'rganish maqsadida olib borilgan izlanishlar davomida ma'lumot yig'ish va tahlil qilish jarayonlari bir



necha bosqichda amalga oshirildi. Tadqiqot boshida eng avvalo izlanish obyekti va predmeti aniqlab olindi, ya'ni zamonaviy taqdimot platformalari va ularning foydalanuvchi ehtiyojlarini qondirish darajasi tadqiqot markaziga qo'yildi. Keyingi bosqichda turli usullardan iborat kompleks yondashuv tanlandi: so'rovnomalar, yarim strukturaviy intervyular, amaliy kuzatuvlar hamda ikkilamchi manbalarni tahlil qilish. So'rovnomalar shaklida o'tkazilgan onlayn anketalar o'quvchilardan tortib, ofis xodimlari hamda mustaqil dizaynerlargacha bo'lgan keng doiradagi respondentlarni qamrab oldi. Bu usul respondentlarning qaysi dasturdan qanchalik tez-tez foydalanishi, ularning interfeys va funksional imkoniyatlari, shuningdek, texnik to'siqlarga duch kelish hollari haqida aniq tasavvur hosil qilish imkonini berdi. Anketada qatnashganlar o'zlarining dasturga bo'lgan umumiy qoniqish darajasi, eng ko'p ishlatiladigan funksiyalar ro'yxati, hamda kelajakda qo'shilishini istagan yangi imkoniyatlar bo'yicha ham mulohazalar bildirdilar.

Yarim strukturaviy intervyular esa tajribali foydalanuvchilar bilan olib borildi. Intervyu o'tkazishda oldindan tayyorlangan savollar ro'yxati bo'ldi, biroq suhbat jarayonida mutaxassislarning individual tajribalari, innovatsion yondashuvlari, uchraydigan muammolar va ularni bartaraf etish bo'yicha fikr-mulohazalari chuqur muhokama qilindi. Bu format nafaqat qat'iy savollarga javob olish, balki dastur ichidagi kutilmagan imkoniyatlar va cheklovlarning haqiqiy ahamiyatini aniqlashga xizmat qildi. Intervyular asnosida foydalanuvchilarning muayyan platformalarni tanlaganligi sabablari va boshqa raqobatchi dasturlar bilan solishtirganda ularning afzalliklari hamda kamchiliklari batafsil tahlil qilindi. Amaliy kuzatuv bosqichi real taqdimot namunalari ustida sinov o'tkazishni o'z ichiga oldi. Tadqiqotchilar muayyan mavzudagi slaydlarni bir nechta platformada yaratib, ularni dizayn, vizualizatsiya, interaktiv elementlar, slayd yuklanish tezligi kabi mezonlar bo'yicha baholadilar. Bunda har bir platformada tayyorlangan taqdimotning auditoriyaga ta'siri videotasvirga olinib, specialistlar va oddiy foydalanuvchilar orasida test ko'rinishida taqdim etildi. Audit roliyatlar asosida



qatnashchilar e'tiborini o'lchovchi dasturiy vositalar yordamida foydalanish qulayligi, diqqatni jalb qilish darajasi, mazmunni tez qabul qilish tezligi singari parametrlar tahlil qilindi. Ikkilamchi manbalarni o'rganish esa ilmiy maqolalar, rasmiy bloglar, dastur ishlab chiqaruvchilarning texnik hujjatlari va statistika hisobotlariga tayangan holda amalga oshirildi. Mazkur materiallar orqali sohadagi eng yangi yondashuvlar, sun'iy intellekt va mashinani o'rganish usullari asosida avtomatlashtirilgan dizayn takliflari, shuningdek, taqdimot platformalarining rivojlanish istiqbollari bo'yicha global tendensiyalar o'rganildi. Olingan ma'lumotlar aniq misol va grafiklarda ko'rsatilishi uchun statistik usullar – o'rta arifmetik qiymat, dispersiya, foiz taqsimotlari – qo'llanildi. Tahliliy jarayonning ajralmas qismi sifatida taqqoslash usuli qo'llanib, turli platformalarning funkcionallik, narx siyosati, onlayn hamkorlik imkoniyatlari va moslashuvchanligi nuqtayi nazaridan o'zaro taqqoslandi. Dizayn shablonlari soni, tahrirlash vositalarining aniqligi, kengaytirilgan diagramma, jadval va multimedia elementlarini qo'shish imkoniyati kabi ko'rsatkichlar asosiy solishtirish mezonlariga kiritildi.

Tadqiqot ishtirokchilari orasidan tanlangan guruhlar yosh, kasbiy soha va texnik savodxonlik darajalari bo'yicha tasodifiy tanlov asosida ajratildi. Bu turli darajadagi foydalanuvchilarning ehtiyojlarini to'liq aks ettirishga xizmat qildi. Shu orqali o'qituvchilarning didaktik ehtiyojlari, talabalar orasidagi ma'lumot qabul qilish tezligi, ofis xodimlarining prezentatsiya tayyorlash jarayonidagi vaqt tejash darajasi hamda mustaqil kontent yaratuvchilarning ijodiy yondashuvi bo'yicha beshta asosiy tip aniqlab olindi. Tadqiqot natijalarini baholashda ishonchlilik va haqqoniylik prinsiplari saqlab qolinishi uchun triangulyatsiya metodidan foydalangan holda turli manbalarni bir-biri bilan solishtirdik. Shuningdek, tadqiqot jarayonida axborot etikasiga amal qilingani, respondentlar roziligini olish hamda shaxsiy ma'lumotlar maxfiyligiga rioya qilingani alohida qayd etildi. Mazkur metodologiya yordamida to'plangan va tahlil qilingan ma'lumotlar asosida



zamonaviy taqdimot platformalarining foydalanuvchi ehtiyojlariga qanchalik mos kelishi, ularning samaradorlik darajasi hamda kelajakda qaysi yo‘nalishlar rivojlanishi mumkinligi haqida aniq xulosalar ishlab chiqildi. Ushbu yondashuv dasturiy vositalarning imkoniyatlarini chuqur anglash, raqobatbardoshlikni oshirish va foydalanuvchi tajribasini optimallashtirishga qaratilgan strategiyalarni ishlab chiqishda mustahkam asos bo‘lib xizmat qildi.

-Tahlil va natijalar (Analysis and results). Tadqiqot davomida to‘plangan ma’lumotlar asosida zamonaviy taqdimot texnologiyalari va dasturlarining foydalanuvchilar orasidagi mashhurligi, ularning imkoniyatlari, qulayligi va samaradorligi tahlil qilindi. So‘rovnomada ishtirok etgan 150 nafar respondentning javoblariga ko‘ra, eng ko‘p ishlatiladigan dasturlar qatorida Microsoft PowerPoint (78%), Canva (65%), Google Slides (50%) va Prezi (32%) qayd etildi. Ushbu natijalar shuni ko‘rsatadiki, foydalanuvchilar odatiy va tanish interfeysga ega, qulay tahrirlash imkoniyatlari bo‘lgan dasturlarni afzal ko‘rmoqda.

Canva va Google Slides kabi onlayn platformalarning mashhurligi o‘sayotganini kuzatish mumkin. Ayniqsa, Canva o‘zining grafik dizayn elementlari, shablonlar xilma-xilligi, hamda foydalanuvchilarga texnik bilim talab qilmasdan sifatli taqdimotlar tayyorlash imkoniyati bilan ajralib turadi. Bu platforma ayniqsa yosh foydalanuvchilar va ijodiy kasb egalari orasida keng tarqalgan. Shu bilan birga, Prezi dasturining interaktivligi va taqdimotlarga dinamik ko‘rinish berish imkoniyati yuqori baholangan, ammo uning o‘rganish va ishlatish murakkabligi ayrim foydalanuvchilarni cheklagani aniqlandi. Tahlil natijalariga ko‘ra, eng ko‘p qadrlanadigan funksiyalar quyidagilar bo‘ldi: vizual shablonlar (87%), grafik va diagramma qo‘shish (73%), onlayn hamkorlik rejimi (64%), animatsiya va effektlar (59%). Bunda foydalanuvchilar ko‘proq vizual ta’sirga ega, tez va oson o‘zgartirish kiritish mumkin bo‘lgan vositalarni ustun qo‘ygan. Intervyular orqali aniqlanishicha, foydalanuvchilar uchun eng muhim omillar – samaradorlik, interfeysning soddaligi, foydalanish uchun vaqt tejallishi va



taqdimot sifati. Ofis xodimlari tez tayyorlanadigan, ammo professional ko‘rinishga ega bo‘lgan taqdimotlarni qadrlasa, o‘qituvchilar interaktivlik va moslashuvchanlikka e‘tibor qaratgan. Talabalar esa bepul imkoniyatlar va mobil qurilmalarda ishlash qulayligiga urg‘u bergan. Tahlil natijasi shuni ko‘rsatdiki, taqdimot dasturlari har xil auditoriya ehtiyojlariga moslashib bormoqda. Ularning rivojlanish tendensiyasi foydalanuvchi tajribasini yaxshilash, sun‘iy intellekt va avtomatik dizayn vositalarini integratsiya qilish yo‘nalishida ketmoqda. Bu esa kelajakda taqdimot tayyorlash jarayonini yanada soddalashtiradi va sifat jihatidan oshiradi.

- Xulosa va takliflar (Conclusion/Recommendations). Olib borilgan tadqiqotlar natijasida taqdimotlar bilan ishlaydigan yangi texnologiyalar va dasturlar foydalanuvchilar hayotida muhim o‘rin egallayotgani aniqlandi. Zamonaviy axborot texnologiyalari ta’sirida taqdimot vositalari nafaqat ma’lumot yetkazish vositasi, balki ijodiy ifoda, ta’sirchanlik va muloqotni kuchaytirish quroliga aylanmoqda. Ayniqsa, interaktivlik, vizual dizayn, soddalik va moslashuvchanlik foydalanuvchilar tomonidan yuqori baholanmoqda. Microsoft PowerPoint, Canva, Google Slides, Prezi kabi mashhur platformalar o‘z imkoniyatlari bilan keng auditoriyani qamrab olmoqda va har birining o‘ziga xos ustunlik tomonlari mavjud.

Tadqiqotlar shuni ko‘rsatdiki, foydalanuvchilar uchun eng muhim jihatlar – foydalanish qulayligi, interfeys soddaligi, tayyor shablonlar, onlayn hamkorlik imkoniyatlari va texnik muammolarning kamligi hisoblanadi. Ayniqsa Canva platformasi yoshlar, ijodkorlar va boshlang‘ich foydalanuvchilar uchun eng samarali vosita sifatida ajralib turdi. Google Slides esa jamoaviy ishlarda va onlayn dars jarayonlarida yuqori natija ko‘rsatmoqda. Shu bilan birga, Prezi platformasining interaktivligi va harakatli dizaynlari auditoriyaga kuchli ta’sir ko‘rsatish imkonini beradi, biroq o‘rganish jarayoni biroz murakkab.



Xulosa qilib aytganda, zamonaviy taqdimot vositalari ma'lumotni samarali, tezkor va ta'sirchan yetkazish imkonini bermoqda. Ammo har bir foydalanuvchi o'z ehtiyojidan kelib chiqqan holda dastur tanlashi lozim. Masalan, o'qituvchilar va trenerlar uchun Prezi va Google Slides, dizaynerlar uchun Canva, korporativ muhit uchun esa PowerPoint eng maqbul variant bo'lishi mumkin.

Tadqiqot asosida quyidagi takliflar ilgari suriladi:

1. Ta'lim muassasalari o'quv dasturlariga zamonaviy taqdimot dasturlari bilan ishlash bo'yicha alohida kurslarni kiritishi lozim.
2. Korxonalar va tashkilotlar xodimlari uchun taqdimot ko'nikmalarini oshiruvchi trening va seminarlar o'tkazilishi maqsadga muvofiq.
3. Taqdimot platformalari ishlab chiquvchilari foydalanuvchi interfeysini yanada soddalashtirish va sun'iy intellekt asosida avtomatik dizayn takliflarini joriy etishga e'tibor qaratishlari kerak.
4. Taqdimot dasturlarining mobil versiyalari va offlayn rejimdagi imkoniyatlari yanada rivojlantirilishi zarur.
5. Milliy til va madaniyatga mos shablonlar bazasi yaratilsa, foydalanuvchilar soni oshadi va dasturlarning ommabopligi kuchayadi.

Umuman olganda, taqdimotlar bilan ishlaydigan zamonaviy texnologiyalar tez o'zgarayotgan raqamli muhitda kommunikatsiya, ta'lim va ish jarayonlarini samarali tashkil etishda kuchli vosita sifatida xizmat qilmoqda. Shu bois bu sohani o'rganish va undan to'g'ri foydalanishni o'z vaqtida yo'lga qo'yish katta ahamiyat kasb etadi.

ADABIYOTLAR (References)

1. Rustamovich, A. I., & Abdimuminovich, A. B. (2024). MODERN INFORMATION OF TECHNOLOGIES TECHNICAL AND SOFTWARE TOOLS. *Web of Discoveries: Journal of Analysis and Inventions*, 2(6), 26-30.
2. Rustamovich, A. I. (2022). FRANSIYA VA AVSTRALIYA DAVLATLARIDA INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI



FANINING RIVOJLANISHI, O'QITISHDA QO'LLANILADIGAN
METODLAR. *World scientific research journal*, 8(1), 123-126.

3. Abdurazzoqov, I. R. (2023). Xorijiy davlatlar tajribasi asosida informatika ta'limi samaradorligini oshirishga qaratilgan texnologiyalar. *Scholar*, 1(28), 323-328.

4. Rustamovich, A. I. (2024). INFORMATIKA FANIDAN INNOVATSION O'QITISH USULLARI. *World scientific research journal*, 25(1), 86-90.

5. Shuxratovich, E. U., & Rustamovich, A. I. (2024). INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI FANIDA "BULUTLI TEXNOLOGIYALAR" ORQALI O'QITISH (XORIJIY DAVLATLAR MISOLIDA). *World scientific research journal*, 25(1), 79-85.

6. ABDURAZZOQOV, I. (2024). vUMUMTA'LIM MAKTABLARIDA INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI FANINI O'QITISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH. *Acta NUUz*, 1(1.3. 1), 61-65.

7. Rustamovich, A. I. (2022). RIVOJLANGAN XORIJIY MAMLAKATLARDA INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYASI FANINING O'RNINI. *PEDAGOGS Jurnali*, 20(1), 58-61.

8. Rustamovich, A. I. (2025). BREEDING PUREBRED AND CROSSBRED STEERS FOR MEAT USING VARIOUS TECHNOLOGICAL METHODS. *Web of Agriculture: Journal of Agriculture and Biological Sciences*, 3(2), 25-31.

9. Rustamovich, A. I. (2022). FRANSIYA VA AVSTRALIYA DAVLATLARIDA INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI FANINING RIVOJLANISHI, O'QITISHDA QO'LLANILADIGAN METODLAR. *World scientific research journal*, 8(1), 123-126.



10. KARIMOVA, M., & NURALIYEVA, F. (2024). KOMPYUTERNING DASTURIY TA'MINOTI. DASTURIY TA'MINOTNING TURKUMLANISHI. News of the NUUz, 1(1.7), 1.
11. Nuraliyeva, F. A. qizi, & Karimova, MX qizi.(2024). SUN'IY INTELLEKTNING KOMPYUTER GRAFIKASIGA BOG 'LANISH BOSQICHLARI. Educational Research in Universal Sciences, 3(1), 65-68.
12. NURALIYEVA, R. M. F. (2024). ZAMONAVIY DUNYODA JAMIYATNI AXBOROTLASHTIRISH. «ACTA NUUz», 1(1.6), 102-104.
13. Abdurazzakov Ilhom Rustamovich, & Feruza Abdusalim qizi Nuraliyeva. (2024). THE ROLE OF COMPUTER AND INFORMATION TECHNOLOGY SCIENCE IN DEVELOPED FOREIGN COUNTRIES. Web of Discoveries: Journal of Analysis and Inventions, 2(6), 43–46.